

Akademia Wychowania Fizycznego i Sportu w Gdańsku

SYLABUS CYKLU AKADEMICKIM 2015/2017

Jednostka Organizacyjna:		Zakład Psychologii	Kierunek:		Fizjoterapia		
Rodzaj studiów i profil (I stopień/II stopień, ogólnoakademicki/praktyczny):		II stopnia, ogólnoakademicki i praktyczny	Kod przedmiotu:		FIISNs02		
Nazwa przedmiotu:		<i>Psychologia kliniczna i psychoterapia</i>					
Tryb studiów	Rok	Semestr	Rodzaj zajęć	Liczba godzin	Punkty ECTS	Typ przedmiotu	Język wykładowy
<i>niestacjonarne</i>	I	I	<i>wykłady</i>	10	2	Obligatoryjny	polski
			<i>ćwiczenia</i>	10			
Nauczyciel(-e) odpowiedzialny(-i) za przedmiot: dr Milena Lachowicz							
e-mail: milena@kiero.net							
Wymagania wstępne:							
Znajomość wiedzy z psychologii ogólnej, rozwojowej i społecznej oraz biologicznych podstaw zachowania a także metod i technik psychoregulacji.							
Cele przedmiotu:							
Zapoznanie studentów z ogólnymi prawidłowościami zachowania i zasadniczymi mechanizmami psychologicznymi funkcjonowania człowieka z uwzględnieniem jego właściwości chorobowych, dysfunkcyjnych i niepełnosprawności, tym samym umożliwiając im jako przyszłym fizjoterapeutom na kompetentne i zależne od indywidualnych potrzeb pacjentów, stosowanie w procesie rehabilitacji, środków oddziaływania fizjoterapeutycznego z elementami wsparcia psychologicznego.							
Opis efektów kształcenia dla przedmiotu oraz ich powiązanie z efektami kształcenia dla kierunku:							
<i>WIEDZA</i>							
W1	Zna i rozumie podstawowe pojęcia psychologii klinicznej, psychologii rehabilitacji, psychologii rewalidacyjnej takie jak psychopatologia, choroba psychiczna, upośledzenie umysłowe, psychosomatyka, niepełnosprawność oraz potrafi rozpoznać a także interpretować problemy psychologiczne u osób z określonymi dysfunkcjami i zaburzeniami psychicznymi w różnym wieku.					K_W04	

	Zna psychologiczne rodzaje reakcji na uraz i obrażenia fizyczne oraz podstawy interwencji psychologicznej w tym zakresie..	
W2	Rozumie i poddaje analizie procesy psychospołeczne ważne dla higieny psychicznej oraz zdrowia psychosomatycznego i jego ochrony. Posiada wiedzę z zakresu stosowania pomocy psychologicznej oraz głównych nurtów oraz wybranych metod psychoterapeutycznych a także posiada podstawową wiedzę na temat psychospołecznych jak również, psychologicznych uwarunkowań w pracy z osobami niepełnosprawnymi.	K_W11; K_W13
W3	Rozumie i potrafi scharakteryzować oraz wyjaśnić założenia edukacji zdrowotnej, promocji zdrowia i profilaktyki niepełnosprawności. Zna i potrafi interpretować zasady etyczne obowiązujące w pracy z pacjentem i w zespole.	K_W14 K_W17
<i>UMIEJĘTNOŚCI</i>		
U1	Potrafi nawiązać relacje społeczne ze specjalistami innych dziedzin oraz pacjentami, w sposób prawidłowy posługując się skutecznie dostępnymi kanałami komunikacji a także korzystając z nowoczesnych rozwiązań komunikacyjnych. Potrafi dobierać odpowiednie środki ekspresji werbalnej i cielesnej w pracy z pacjentem. Potrafi dostrzec i zrozumieć oraz uszanować dodatkowe uwarunkowania kulturowe, religijne i etniczne problemy pacjenta w programowaniu usprawniania.	K_U01, K_U04
U2	Posiada umiejętność dostrzegania i rozpoznawania problemów psychologicznych oraz zaburzeń psychicznych u osób z różnymi dysfunkcjami i w różnym wieku a także ocenić ich wpływ na przebieg i skuteczność rehabilitacji. Posiada umiejętność wykorzystywania podstawowej wiedzy z psychologii klinicznej i psychoterapii.	K_U09
U3	Posiada umiejętność inicjowania, organizowania i realizowania działań ukierunkowanych na edukację zdrowotną, promocję zdrowia i profilaktykę niepełnosprawności. Potrafi wzbudzić i kształtować u pacjentów zainteresowanie aktywnością ruchową i czynnym wypoczynkiem.	K_U19
U4	Potrafi przygotować wniosek o zgodę komisji bioetycznych na prowadzenie badań naukowych.	K_U01
<i>KOMPETENCJE</i>		
K1	Jest świadomy potrzeby do uzupełniania i doskonalenia kwalifikacji - potrafi samodzielnie zdobywać wiedzę i umiejętności w zakresie wybranej specjalności zawodowej z wykorzystaniem wiarygodnych i efektywnych źródeł i metod. Rozumie potrzebę uczenia się przez całe życie. Okazuje dbałość o prestiż związany z wykonywaniem zawodu i właściwie pojętą solidarność zawodową. Prawidłowo identyfikuje, okazuje tolerancję i akceptuje postawy i zachowania pacjentów wynikające z odmiennych uwarunkowań kulturowych, religijnych, społecznych i ich wieku, przestrzega właściwe relacje z pacjentem, z rodziną pacjenta, z najbliższym otoczeniem i społeczeństwem. Okazuje szacunek wobec pacjenta oraz dba o jego dobro.	K_K02 K_K03

K2	Wykazuje inicjatywę i kreatywność w działaniu zawodowym. Potrafi określić priorytety i przestrzega zasady etyczne w decyzjach i działaniach podejmowanych w stosunku do pacjenta, Potrafi przestrzegać zasad etycznych obowiązujących w badaniach naukowych i w pracach autorskich.	K_K04 K_K05

KRYTERIA I METODY OCENY OSIĄGNIĘTYCH EFEKTÓW KSZTAŁCENIA -:PODSTAWOWE KRYTERIA

Przygotowanie i prowadzenie fragmentu zajęć z zakresu psychoterapii (dla dowolnej grupy dysfunkcyjnej) - ocena eksperta składa się ze zgodności ze standardem, innowacyjności, przestrzegania zasad etyki oraz poprawności merytorycznej. wykonanie pracy zaliczeniowej: przygotowanie prezentacji w zespołach – oceniana według wyznaczonych kryteriów: zgodność treści z tematem, korzystanie z literatury przedmiotu (min. 5), oraz forma przedstawienia – ocena eksperta. Ustalenie oceny zaliczeniowej na podstawie ocen cząstkowych otrzymywanych w trakcie trwania semestru za określone wyżej wymienione działania pracy studenta. Studenci, którzy otrzymają ocenę bardzo dobrą z ćwiczeń oraz będą uczestniczyć w przynajmniej 80% wykładach zostaną zwolnieni ze egzaminu z wiadomości (wiedzy) z treści wykładowej. Egzamin z wiadomości w formie testu. Zaliczenie otrzymają studenci, którzy udzielą 50% poprawnych odpowiedzi.

Aby uzyskać zaliczenie przedmiotu na ocenę dostateczną student musi osiągnąć wszystkie wymienione przedmiotowe efekty kształcenia

Metody i formy realizacji przedmiotu:

Wykłady z wykorzystaniem sprzętu audiowizualnego.

Ćwiczenia: zajęcia o charakterze warsztatowym, praca indywidualna, w parach i zespołach kilkusobowych, zajęcia praktyczne.

Treści kształcenia:

Wykłady:

1. *Psychologia kliniczna jako nauka. Przedmiot, cel oraz metody psychologii klinicznej.*
2. *Psychopatologia. Główne szkoły, nurty i podejścia do zaburzeń psychicznych oraz ich przedstawiciele.*
3. *Kategoryzacja zaburzeń psychicznych wg klasyfikatorów DSM-IV oraz ICD-10 .*
4. *Zaburzenia rozwojowe i upośledzenia. Patogeneza i leczenie.*
5. *Zaburzenia kognitywne, emocjonalne i behawioralne oraz uzależnienia. Patogeneza i leczenie.*
6. *Zaburzenia osobowości. Patogeneza i leczenie.*
7. *Choroby psychiczne i inne zaburzenia oraz dewiacje. Patogeneza i leczenie.*
8. *Psychologia rewalidacyjna i rehabilitacji. Problemy psychologiczne osób niepełnosprawnych i dysfunkcyjnych.*
9. *Wpływ choroby na stan psychiczny pacjenta. Przyczyny zmiany stanu psychicznego pacjenta, typy reakcji na chorobę.*
10. *Podstawowe rodzaje pomocy psychologicznej i ogólna charakterystyka rodzajów pomocy udzielanych przez psychologa klinicznego.*
11. *Psychoterapia. Historia, nurty, szkoły, zjawiska, techniki i specyficzne problem badawcze. Ogólna charakterystyka przebiegu procesu psychoterapii.*
12. *Psychoterapia dynamiczna. Czynniki leczące w psychoanalizie i neopschoanalizie. Podejście systemowe. Szkoła komunikacyjna.*
13. *Podejście humanistyczno-egzystencjalne. Psychoterapia skoncentrowana na kliencie. Psychoterapia Gestalt. Logoterapia Frankla.*

14. *Terapia poznawczo-behawioralna. Czynniki leczące oraz specyficzne i niespecyficzne w psychoterapii poznawczo-behawioralnej.*

15. *Ekлекtyczne i integracyjne ujęcie psychoterapii. Problemy etyczne w psychoterapii.*

Ćwiczenia:

1. *Psychologiczne uwarunkowania podatności na choroby. Wpływ choroby na stan psychiczny pacjenta. Przyczyny zmiany stanu psychicznego pacjenta, typy reakcji na chorobę, przykłady.*
2. *Wpływ wybranych czynników osobowościowych na odbiór sytuacji choroby: odporność psychiczna (jej rodzaje, uwarunkowania, czynniki obniżające i podwyższające), dojrzałość osobowościowa, analiza przypadków.*
3. *Uwarunkowania psychologicznego funkcjonowania osoby niepełnosprawnej: frustracja potrzeb, ból i lęk, napięcie emocjonalne, zmiany w spostrzeganiu własnej osoby, kryzysy egzystencjalne.*
4. *Wsparcie i przykłady rozmów psychologicznych z pacjentem niepełnosprawnym i jego bliskimi. Trening kognitywny i optymistyczny styl atrybucji w leczeniu osób niepełnosprawnych.*
5. *Błędy jatrogenne: rodzaje, przyczyny, następstwa.*
6. *Zaburzenia psychosomatyczne: ogólna charakterystyka, podział, etiopatogeneza, wpływ osobowości, podejście psychosomatyczne do pacjenta.*
7. *Zaburzenia afektywne jako konsekwencja długotrwałej choroby somatycznej: nerwica, depresja. Analiza przypadków.*
8. *Zaburzona osobowość jako efekt choroby somatycznej (homilopatia), organicznego uszkodzenia mózgu (zaburzenia organiczne), kazuistyka.*
9. *Problemy psychiatryczne w konsekwencji bólu przewlekłego: zaburzenia lękowe, depresja, zaburzenia adaptacyjne, zespół stresu pourazowego, uzależnienia, kazuistyka.*
10. *Podstawowe rodzaje pomocy psychologicznej I ogólna charakterystyka rodzajów pomocy udzielanych przez psychologa klinicznego.*
11. *Psychoterapia grupowa: grupa otwarta, zamknięta, grupa wsparcia, grupa treningowa.*
12. *Wybrane zagadnienia terapii behawioralnej: desensytyzacja, awersyjne przewarunkowanie, metody warunkowania sprawczego.*
13. *Terapia poznawczo-behawioralna: główne zasady, zastosowanie na przykładzie leczenia bólu, lęku i uzależnień.*
14. *Psychologiczne wsparcie procesu rehabilitacji. Trening mentalny, techniki wizualizacyjne i medytacyjnej.*
15. *Prawidłowe i zaburzone relacje pacjent – fizjoterapeuta, problemy etyczne w niesieniu wsparcia psychologicznego.*

Forma zaliczenia:

Egzamin

Literatura:

Podstawowa:

- Grzesiuk L.(red.). Psychoterapia. Szkoły, zjawiska, techniki i specyficzne problemy., PWN ,Warszawa. 2002*
- Grzesiuk L., Suszek H. (red.). Psychoterapia. Integracja .Podręcznik akademicki. Wyd. Psychologii i Kultury ENETEIA ,Warszawa. 2010*
- Jakubik A. Zaburzenia osobowości. PZWL, Warszawa. 1999*
- Jarosz M. Psychologia Lekarska. PZWL. Warszawa. 1988*
- Popiel A., Pragłowska E., Psychoterapia poznawczo-behawioralna. Teoria i praktyka. Wyd. Paradygmat. Warszawa. 2008*
- Rosenhan D. L., Seligman M.E.P. Psychopatologia. Tom 1,2. PTP, Warszawa. 1994*
- Sęk H. (red.) Społeczna psychologia kliniczna, PWN, Warszawa. 1991*
- Strelau J. (red.) Psychologia. Podręcznik akademicki. Tom 3. Gdańsk: GWP. 2002*
- Zimbardo P. Psychologia i życie. Warszawa: PWN. 2006*

Uzupełniająca:

Dolińska-Zygmunt G., *Psychologiczne uwarunkowania podatności na choroby (w:) Podstawy psychologii zdrowia. (red. G.Dolińska-Zygmunt).Wyd. Uniwersytetu Wrocławskiego. Wrocław. 2001*

Jankowski K., *Człowiek i choroba. PWN, Warszawa. 1975*

Jankowski K., Gierus J. (red.) *Człowiek chory. Aspekty biopsychospoleczne. Tom 1-4. Centrum Psychologii i Pomocy Psychologicznej, Lublin. 2009.*

Bilans punktów ECTS (1 pkt ECTS – 25-30 godz. pracy studenta):

<i>Aktywność</i>	<i>Obciążenie studenta</i>
Udział w wykładach	godz. 10
Samodzielne studiowanie tematyki wykładów	godz.10
Udział w ćwiczeniach	godz. 10
Przygotowanie się do ćwiczeń	godz.5
Konsultacje	godz.2
Przygotowanie prezentacji i przygotowanie się do egzaminu	godz. 13
	Całkowite obciążenie pracą studenta
	godz.50
	Punkty ECTS za przedmiot
	ECTS 2

Opracował: Milena Lachowicz